

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br. 02/L-10

O STARANJU PREMA ŽIVOTINJAMA

Skupština Kosova,

Na osnovu Uredbe UNMIK-a br.2001/9 dana 15 maja 2001. Ustavnog Okvira za Privremenu Samoupravu na Kosovu, Poglavlje 9.1.26 (a) i 5.1 (n)

Usvaja:

ZAKON O STARANJU PREMA ŽIVOTINJAMA

Poglavlje I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Predmet

Ovim zakonom uređuje se držanje, čuvanje, smeštaj, uzgoj, transport i druga pitanja u vezi staranja prema životinjama.

Član 2
Cilj

Cilj ovog zakona je stvaranje jedne zakonske osnove za staranja prema životinjama koja će osigurati fiziološke i socijalne potrebe životinja.

Član 3
Definicije

U ovom zakonu izrazi koji se koriste imaju svoje značenje, osim ako dopuna teksta traži drugačije:

“**Staranja prema životinjama**” podrazumeva sve napore u pravcu osiguranja fizioloških i socijalnih potreba životinja;

“**Ministarstvo**” podrazumeva Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja;

“**KSVH**” - podrazumeva Kosovsku Službu Veterinarstva i Ishrane;

“**Glavni izvršni službenik veterinarstva** (GIS) podrazumeva načelnika Kosovske službu veterinarstva i hrane;

“**Veterinar**” podrazumeva lice koji je uspešno završio formalnu obuku iz oblasti veterinarske medicine ili hirurgije na veterinarskom fakultetu koji je zvanično odobren od strane nadležnog ministra;

“**Inspektor za staranja prema životinjama**” podrazumeva zvaničnika koji će biti odgovoran za sprovođenje odredba ovog zakona;

“**Nadležna osoba**” podrazumeva osobe određene od strane ministarstva za bilo koju svrhu ovog zakona;

“**Održavalac životinja**” podrazumeva osobu koja čuva ili pazi životinju;

“**Životinja**” podrazumeva sve žive oblike životinja, uključujući tu i živinu, ribe i pčele, slobodne oblike larva i reproduktivne larvene oblike. Ova definicija ne obuhvata fetalne ili embrionalne oblike životinja;

“**Opasne Životinje**”- su životinje koje uvek predstavljaju opasnost za čoveka i životinje (npr. Vuk, medved, lav, zmija itd);

“**Agresivna životinja**”- je životinja koja u određenim uslovima postane opasna (npr. ako je pas uvek povezan i maltretiran fizički, taj pas može postati opasan);

“**Maltretiranje životinja**” je kada se delovanjem ili nedelovanjem životinji nanese patnja, bol ili uznemirenost takvog stepena koja je u datim okolnostima suvišna ili nepotrebna;

“**Eksperimentalna životinja**” podrazumeva korišćenje životinja u eksperimentalne svrhe ili u druge naučne svrhe čime se može uzrokovati bol, nemir ili trajna ozleda, računajući tu bilo kakvu radnju sa predumišljajem ili svesnu radnju;

“**Eutanazija**” podrazumeva bezbolno ubistvo u neophodnim slučajevima za očuvanje javnog zdravlja;

“**Stočna pijaca**” podrazumeva dozvoljeno mesto za prodaju životinja;

“**Transport životinja**” podrazumeva kretanje životinja pomoću putnih transportnih sredstava;

“**Identifikacija životinja**” podrazumeva:

- a). obeležavanje životinja bilo kojom metodom u cilju razlikovanja životinje ili životinja jedne vrste od drugih vrsta, i
- b) fiksiranje, korišćenje ili stavljanje značaka-markica, aparata za elektronsku identifikaciju, bojenje ili bilo koju aktivnost na životinji u cilju razlikovanja životinje ili životinja jedne vrste od drugih vrsta.

“**Utočište za životinje bez vlasnika**” podrazumeva posebno opremljeno mesto za zbrinjavanje životinja, gde se smeštaju uhvaćene životinje lualice, zaplenjene životinje, životinje bez vlasnika, kao i životinje kojima je potrebna pomoć;

“**Sklonište za životinje sa vlasnikom**” podrazumeva posebno opremljeno mesto za zbrinjavanje životinja gde vlasnici kućnih životinja–ljubimaca mogu ostaviti svoje životinje za zbrinjavanje na određeno vreme;

“**Rezervat životinja**” podrazumeva ograničen prostor gde se gaje životinje i žive u prirodnim uslovima i pod stalnim čovekovim starateljstvom;

“**Divljač za lov**” podrazumeva kopnene divlje sisare i divlju živinu koje su predmet lova;

“**Osoba**” podrazumeva fizičko i pravno lice;

Poglavlje II DRŽANJE I NEGA ŽIVOTINJA

Član 4 Držanje životinja

4.1. Uslovi i načini držanja životinjskih vrsta ili kategorija, obuhvataju:

- a. Način vezivanja životinja;
- b. Način podele životinja na osnovu životne dobi, pola ili vrste;
- c. Dozvoljeni prostor za životinje;
- d. Pitanja vezana za higijenu i komotnost životinja,
- e. Podatke za sastavljanje liste kategorija i vrsta životinja, i
- f. Uslove smeštaja životinja na osnovu njihove vrste.
- g. Bilo koje drugo pitanje koje se pojavi.

4.2. U cilju osiguranja blagostanja životinja, Ministarstvo će donositi podzakonski akt

Član 5 Nega životinja

5.1. Osoba koja drži bilo koju životinju ili se stara o njoj, biće odgovorna za bezbednost, zdravlje i blagostanje životinje.

5.2. Ministarstvo će donositi podzakonski akt kojim utvrđuje način nege, prehrane, dresiranja, napajanja vodom i imenovanja kvalifikovanih osoba koji će biti odgovorni za negu kategorija i vrsta životinja.

Član 6 Uzgoj životinja

6.1. Uzgoj životinja treba da se vrši na osnovu utvrđenih pravila za uzgoj životinja, uključujući tu metode uzgoja zavisno od njihove vrste i kategorije u cilju sprečavanja njihovog nekontrolisanog razmnožavanja.

6.2. U cilju smanjenja populacije opasnih životinja životinja lualica i onih koje su neprikladne za uzgoj, može se prepisati obavezna sterilizacija životinja.

6.3. Mladunci jedne određene vrste ili kategorije neće se odvajati od roditelja dok ne sazreju do određene dobi.

6.4. Osoba koja se bavi uzgojom životinja odgovorna je za očuvanje anatomske i fiziološke osobine, i ponašanje životinja koje mogu ugroziti zdravlje ili blagostanje mladunaca ili roditelja.

6.5. Za regulisanje svih pitanja iz ovog člana, Ministarstvo donosi podzakonska akta.

Poglavlje III INTERVENCIJE U ŽIVOTU ŽIVOTINJA

Član 7

Hirurške intervencije na životinjama

- 7.1. Zabranjuju se hirurške operacije za modifikaciju izgleda životinje kojim se odstranjuje ili oštećuje bilo koji deo tela životinje, sem u cilju lečenja.
- 7.2. Hirurške operacije izvršiće se od strane veterinara saglasno sa odredbama zakona na snazi.
- 7.3. Ministarstvo će donositi Administrativno Uputstvo koje utvrđuje način i okolnosti u kojima se mogu obavljati hirurške intervencije i embrionalne transplantacije u vrstama ili kategorijama životinja.

Član 8

Ubijanje životinja

- 8.1. Osim u hitnim slučajevima u kojima životinja izražava ekstremnu bol koji se može završiti uginućem, samo veterinaru ili drugoj nadležnoj osobi se dozvoljava da ubije životinju pitome vrste ili bilo koju drugu pripitomljenu životinju, osim životinja koje se gaje za proizvodnju hrane.
- 8.2. U slučajevima kada je neophodno ubiti životinju, to se izvodi uzrokujući joj minimalnu fizičku i mentalnu patnju.
- 8.3. Osoba nadležna za ubijanje obezbediće da je životinja uginula pre eliminacije njenog tela.
- 8.4. Ministarstvo će doneti podzakonski akt koje određuje:
- a) slučajeve koje dopuštaju ubijanje životinja i načine izvršavanja ubijanja;
 - b) osobu koja može da ubije životinju;
 - c) objekte i opremu klanica;
 - d) metode ošamućenja koje prethode klanju, pod uslovom da te metode uzrokuju nesvesno stanje kod životinje tokom njenog ubijanja;
 - e) transport ozleđenih ili bolesnih životinja u cilju njihovog klanja, osiguravajući da takav transport ne uzokuje dalju patnju životinja.
- 8.5. Odredbe stava 8.4 ovog člana ne primenjuju se za divljač koja se lovi.

Član 9

Eksperimentalna životinja

- 9.1. Eksperiment na životinji se izvodi nakon što se ona prethodno pripremi za upotrebu i završava se nakon zavrsetka eksperimenta.
- 9.2. Saglasno sa odredbama ovog zakona, samo osobe kojima je izdata dozvola od Ministarstva mogu da vrše eksperimente na životinjama.

9.3. Ministarstvo može suspendovati, modifikovati ili poništiti dozvolu izdatu na osnovu člana 9.2 ovog zakona.

9.4. Dozvola na osnovu člana 9.2 ovog zakona dodeljuje se kad eksperimentalne procedure ne krše pravila i standarde etike koje se utvrđuju ovim zakonom i podzakonskim aktima.

9.5. Dozvola treba da navede proceduru potrebnu za eksperiment, uključujući tu uslove i ograničenja koje se smatraju neophodnim.

9.6. Nosilac dozvole na osnovu člana 9.2 ovog zakona obavezuje se da eksperiment izvede sa što manje uznemiravanja i na što bezbolniji mogući način, ali istovremeno ne ugrožavajući cilj eksperimenta.

9.7. Nosilac dozvole na osnovu člana 9.2 ovog zakona obavezuje se da održava podatke o eksperimentalnoj životinji kao i podatke dobijene nakon eksperimenta na životinji i te podatke da ponudi Ministarstvu.

9.8. Ministarstvo će donositi Administrativno Uputstvo za upotrebu životinja u eksperimentalne svrhe.

Član 10 Agresivne životinje

10.1. Zabranjuje se uvoz, prodaja ili uzgoj agresivnih životinja koje mogu predstavljati opasnost za bezbednost i zdravlje ljudi i drugih životinja, osim u slučajevima kada zakonom nije predviđeno drugačije.

10.2. Agresivne životinje ne treba držati u čoporu i mogu se ubijatu ili klati kada predstavljaju opasnost za zdravlje životinja i čoveka, ako KSVH tako odluči.

Poglavlje IV KORIŠĆENJE ŽIVOTINJA

Član 11 Korišćenje životinja za takmičenje

11.1. Organizovanje takmičenja na kojima se testira brzina ili snaga životinje u kom slučaju ona može pretrpeti bol, ozlede ili da uginе može se dozvoliti samo u slučajevima kada su ta takmičenja u saglasnosti sa zakonskim odredbama i pod kontrolom KSVH.

11.2. Ministarstvo će donositi podzakonske akte o držanju životinja za rekreativne, takmičarske, sportske i obrazovne svrhe, dresuru, javna izlaganja, predstave, izložbe, prodaju, licitaciju ili u druge svrhe i

- o propisanim supstancama koje se mogu koristiti na životinjama koje učestvuju na takmičenjima.

Član 12 Transport životinja

12.1. Životinja se mogu transportovati unutar zemlje sa jedne lokacije na drugu, samo ako životinja:

- a) ima dozvolu izdatu od strane KSVH kojim se potvrđuje da je životinja spremna za transport;
- b) prepoznata se po znaku identifikacije ili dokumentima sadržanim u dozvoli;
- c) nije obuhvaćena uslovima i ograničenjima koje KSVH smatra neophodnim za sprovođenje;
- d) transport treba da se obavlja u saglasnosti sa utvrđenim zakonskim odredbama.

12.2. KSVH izdaje dozvolu na osnovu člana 12.1 (a) i to nakon inspekcije životinje pre utovara.

12.3. Dozvola se ne izdaje u slučaju da:

- a) životinja nema znak identifikacije ili dokumenta utvrđenim ovim Zakonom;
- b) životinja se okotila 48 sati pre transporta ili se utvrdi da može da se okoti tokom transporta;
- c) utvrdi se da je životinja bolesna, ozleđena ili nespremna za transport, imajući u obzir osobine transportnih sredstava, način ili trajanje putovanja ili okolnosti u kojima se vrši transport, i
- d) utvrdi se da tokom transporta ne mogu poštovati uslovi predviđeni za transport.

12.4. KSVH može poništiti izdatu dozvolu ako utvrdi da su se pojavile nove okolnosti koje da su bile poznate u vreme izdavanja dozvole, ne bi bila izdata.

12.5. Tokom transporta životinja osoba koja transportuje mora u svako vreme da nosi sa sobom sve izdate dozvole i dokumenta.

12.6. Životinji koja oboli ili se ozledi tokom transporta treba pružiti prvu pomoć što je pre moguće, obezbediti veterinarski tretman i ako je neophodno podvrgnuti hitnom klanju u cilju skraćivanja nepotrebne patnje.

12.7. Ministarstvo će donositi podzakonske akte kojima utvrđuje uslove i načine na osnovu koga se vrši transport životinja kopnenim putem, železnicom, pomorskim ili vazдушnim putem;

Član 13 Blagostanje životinja na tržištu

13.1. Niko ne može da trguje životinjama na način koji je suprotan odredbama ovog zakona.

13.2. Ministarstvo će doneti podzakonski akt za zaštitu blagostanja životinja u tržištima.

Član 14

Rezervati, utočišta životinja bez vlasnika i skloništa životinja sa vlasnikom

14.1. Rezervati, utočišta životinja bez vlasnika i skloništa životinja sa vlasnikom mogu se održati samo nakon dobijanja dozvole od KSVH.

14.2. Ministarstvo će donositi podzakonski akt kojim se utvrđuje način registrovanja i uređivanja rezervata, utočišta i skloništa životinja sa i bez vlasnika

Poglavlje V NADZOR

Član 15

Inspektor za staranja prema životinjama

15.1. Nadziranje sprovođenja ovog zakona biće u nadležnosti Inspektora za staranja prema životinjama određenih od strane ministarstva.

15.2. Ministarstvo će donositi podzakonski akt kojim utvrđuje zadatke i ovlašćenja Inspektora za staranja prema životinjama.

15.3. Osim Inspektora za staranja prema životinjama i KSVH, i organi javne bezbednosti su ovlašćene za staranja prema životinjama.

Član 16

Pravo pristupa

16.1. Za sprovođenje ovog zakona, Inspektor za staranja prema životinjama može ući u svako doba, na svaku imovinu, zemljište ili zgradu koja se u potpunosti ili delimično koristi za smeštaj životinja, u cilju utvrđivanja prekršaja zakona.

16.2. U slučajevima opisanim u članu 16.1 ovog zakona, Inspektor za staranja prema životinjama treba da dokaže svoj identitet pre ulaska u imovinu, zemljište ili zgradu, i ako smatra neophodnim može biti u pratnji drugih lica.

16.3. Inspektor za blagostanje životinja može da uzme uzorak za analizu bilo koje supstance sa mestu događaja za koju se pretpostavlja da je korišćena za prehranu životinja.

16.4. Inspektor za staranja prema životinjama koji ulazi na zemljište ili u zgradu na osnovu člana 16.1 može da pregleda i analizira životinje koje nađe na zemljištu ili u zgradi i uzima uzorke sa onih životinja koje smatra neophodnim.

16.5. Za sprovođenje zakona, vlasnik ili posednik životinje se obavezuje da omogući Inspektora za staranja prema životinjama pristup u imovinu, zemljište ili zgradu.

Poglavlje VI
KAZNENE ODREDBE

Član 17

Kažnjava se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 5.000 evra osoba koja:

- a) ne brine o bezbednosti, zdravlju i blagostanju životinja (član 5. 2);
- b) vrši nekontrolisan uzgoj životinja u suprotnosti sa zakonskim odredbama (član 6.1);
- c) odvaja mladunce od roditelja u suprotnosti sa zakonskim odredbama (član 6.3);
- d) uzgaja životinje čije anatomske i fiziološke odlike i ponašanje mogu biti opasni za zdravlje i blagostanje mladunaca ili roditelja (član 6.4);
- e) vrši hirurške operacije za modifikaciju izgleda životinje kojim se odstranjuje ili oštećuje bilo koji deo tela životinje (član 7.1);
- f) ubija životinju ili eliminiše delove njenog tela u suprotnosti sa zakonskim odredbama (član 8.1 dhe 8.3);
- g) eksperimentiše na životinji bez prethodne dozvole za vršenje eksperimenta i krši etička pravila i standarde (član 9.2 i 9.4);
- h) ne evidentira podatke o eksperimentalnoj životinji, podatke dobijene pre i posle eksperimenta i te podatke ne nudi Ministarstvu (član 9.7);
- i) uvozi, prodaje ili uzgaja agresivne životinje u suprotnosti sa odredbama ovog zakona (član 10. 1);
- j) organizuje takmičenja u kojima se testira brzina ili snaga životinje u kom slučaju ona može pretrpeti bol, ozlede ili da uquine, ili organizuje takmičenja u suprotnosti sa zakonskim odredbama (član 11.1);
- k) na životinjama koje učestvuju na takmičenjima koristi supstance koje nisu utvrđene zakonskim odredbama (član 11.2);
- l) transportuje životinje bez dozvole za njihov transport, nema znak identifikacije i ne ispunjava uslove i ograničenja KSVH (član 12. 1);
- m) tokom transporta životinja ne nosi sa sobom sve izdate dozvole i dokumenta (član 12. 5);
- n) trguje životinjama u suprotnosti sa Zakonskim odredbama (člana 14) ;
- o) otvara ili drži rezervate, utocista zivotinja bez vlasnika ili sklonista zivotinja sa vlasnikom, bez dozvole KSVH iz člana 14.1.;
- p) ne omogućava pristup Inspektoru za blagostanje životinja u vršenju njegove dužnosti (član 16. 5).

Poglavlje VII
ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18
Sprovođenje

- 18.1. U cilju sprovođenja ovog zakona, Ministarstvo će donositi podzakonske akte.
- 18.2. Lov ili ubijanje bilo koje divljači ili štetočine urediće se posebnim zakonom.
- 18.3. Ministarstvo će periodično pripremati i objavljivati pravila dobre prakse koje sadrže preporuke o blagostanju životinja za poljoprivredne svrhe.

Član 19
Prihodi

Prihodi od poreza i novčanih kazni na osnovu ovog zakona preneće se u Konsolidovani Budžet Kosova.

Član 20
Primenljiv zakon

Stupanjem na snagu ovog zakona, stavlja se van snage odredbe drugih zakona koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 21
Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu nakon usvajanja od strane Skupštine Kosova i proglašenja od Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara.

Zakon Br.02/L-10
23 Mart 2005

Predsednik Skupštine Kosova,

akademik Nexhat Daci